

UTSIRA KONTROLLUTVALG

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Dato: fredag 2. november 2018
Tid: kl 12.30
Sted: Siratun

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50 eller mobiltlf. 95 98 69 79/77 /sms/ e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som råd er. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt.

Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt.

Sakskartet vil bli lagt ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Rådmannen er invitert til å orientere i sak 14/18. Revisor vil avholde interimsrevisjon samme dag.

Saksliste:

- 13/18 Godkjenning av protokoll fra møtet 07.09.18
- 14/18 Økonomi- og budsjettsituasjonen 2018 og 2019 v/rådmannen
- 15/18 Revisjonsplan for regnskapsåret 2018
- 16/18 Møteplan for 2019 – kontrollutvalget
- 17/18 Referat- og orienteringssaker 02.11.18

Eventuelt

(Utsira)/Aksdal, 26.10.18

Lodvar Mathiassen (sign.)
Kontrollutvalgsleder

Toril Hallsjø
utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert/innkalt i sak 14/18)
Varamedlemmer (til orientering, med unntak av Kai Børresen, som er innkalt for E.A)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	02.11.18	13/18
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL 07.09.18

Vedlegg: Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 07.09.18

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontrollutvalgets møte 07.09.18. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt kommunen til orientering.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokollen fra møtet i kontrollutvalget 07.09.18 godkjennes.

Aksdal, 26.10.18

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

UTSIRA KONTROLLUTVALG

PROTOKOLL

Fredag 7. september 2018 ble det avholdt møte i Utsira kontrollutvalg under ledelse av leder Lodvar Mathiassen.

MØTESTED:	Siratun, studierommet
MØTESTART/MØTESLUTT:	kl.12.30 – kl. 13.40
MØTENDE MEDLEMMER:	Lodvar Mathiassen (BL)
FORFALL:	Elisabeth Austrheim (FL) og Vibeke Thomassen (BL)
MØTENDE VARAMEDLEMMER:	Kai Børresen (FL) og Einar Thomassen (BL)
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Daglig leder/utvalgssekretær Toril Hallsjø, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Ingen fra Deloitte AS etter avtale, men tilgjengelig pr telefon vedr forvaltningsrevisjon
FRA ADMINISTRASJONEN MØTTE:	Ass. rådmann Arnstein Eek
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Ingen

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 7/18 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 25.05.18

Sekretariatets innstilling:

Protokollen fra møte i kontrollutvalget 25.05.18 godkjennes.

Behandling i kontrollutvalget 07.09.18:

Utvalget hadde ingen merknader til protokollen.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 07.09.18:

Protokollen fra møte i kontrollutvalget 25.05.18 godkjennes.

SAK 8/18 PERSONVERNLOVEN OG STATUS – RÅDMANNEN SVAR

Sekretariatets innstilling:

Utsira kontrollutvalg tar rådmannens tilbakemelding datert 23.08.18 om kommunen sitt arbeid med tilpasning til ny personvernlov til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 07.09.18:

Ass. rådmann viste til svarene, men gjorde oppmerksom at dette er en formidabel oppgave som krever mye arbeid. Mye av det som gjøres er det de færreste som ser blir gjort. Kartlegging har til nå avdekket ca. 50 ulike steder/system hvor det framgår personvern-opplysninger. Kommunen har kjøpt et system som heter Draftit Privacy til hjelp med systematiseringen. Det vil så bli foretatt en risikoanalyse, så laget en plan for dokumentere at kommunen har et internkontrollsystem. Han ville gjennom nettverkssamlinger bli kjent med hvordan andre kommuner har laget slik plan.

Utvalget var fornøyd med svar og orientering.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 07.09.18:

Utsira kontrollutvalg tar rådmannens tilbakemelding datert 23.08.18 om kommunen sitt arbeid med tilpasning til ny personvernlov til orientering.

SAK 9/18 FORVALTNINGSREVISJON – KOMMUNENS TELEFONSYSTEM

Sekretariatets innstilling:

Utsira kontrollutvalg (evt. Utsira kommunestyre) tar rådmannens orientering om kommunens telefonsystem til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 07.09.18:

Utvalgsleder viste til at det var på bakgrunn av henvendelser fra innbyggere og deres irritasjon over at de ikke fikk svar ved skolen at han hadde tatt opp denne saken. Han etterlyste bedre informasjon og mente at innbyggerne kunne ha fått melding via SMS at det var feil på telefonsystemet, på samme måte som informasjon om vann og renovasjon.

Ass. rådmann viste til administrasjonen ikke hadde vært klar over viderekoblingsfeilen og at den nå var ordnet. Han innrømmet at de kunne ha reagert på få telefoner i den perioden. Utvalget hadde ingen ytterligere kommentarer.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 07.09.18:

Utsira kontrollutvalg tar rådmannens orientering om kommunens telefonsystem til orientering.

SAK 10/18 REVISORS UAVHENGIGHETSERKLÆRING FOR 2018

Sekretariatets innstilling:

Utsira kontrollutvalg tar den framlagte uavhengighetserklæringen for 2017 fra oppdrags-ansvarlig revisor Else Holst-Larsen, Deloitte AS til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 07.09.18:

Utvalget hadde ingen merknader. Utvalget sluttet seg til innstillingen.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 07.09.18:

Utsira kontrollutvalg tar den framlagte uavhengighetserklæringen for 2017 fra oppdragsansvarlig revisor Else Holst-Larsen, Deloitte AS til orientering.

SAK 11/18 BUDSJETT 2019 - KONTROLL OG TILSYN – KONTROLL-UTVALGETS FORSLAG

Sekretariatets innstilling:

Samlet budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Utsira for 2019 er på **kr 343.000,-** eks mva fordelt på følgende:

KOSTRA føring Funksjon 1100	Ansvar	Tjeneste	Art	Beløp
Kontrollutvalgets egne utgifter	113	1103	10800- 11500	27.000
Kjøp av sekretærtjenester (HKS IKS)	113	1103	13750	106.000
Kjøp av rev.tjen. regnskap/forvaltn.(Deloitte AS)	113	1102	13700	210.000

Behandling i kontrollutvalget 07.09.18:

Sekretær gjorde rede for budsjettallene, herunder ressurser til regnskapsrevisjon og mulig forvaltningsrevisjon. Utvalget sluttet seg til framlegget.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 07.09.18 og innstilling til kommunestyret:

*Samlet budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Utsira for 2019 er på **kr 343.000,-** eks mva fordelt på følgende:*

KOSTRA føring Funksjon 1100	Ansvar	Tjeneste	Art	Beløp
Kontrollutvalgets egne utgifter	113	1103	10800- 11500	27.000
Kjøp av sekretærtjenester (HKS IKS)	113	1103	13750	106.000
Kjøp av rev.tjen. regnskap/forvaltn.(Deloitte AS)	113	1102	13700	210.000

SAK 12/18 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 07.09.18

15. Statusrapport pr. september 2018
16. Komm. styrevedtak 14.06.18, sak 41/18 – kontrollutvalgets årsmelding 2017
17. Protokoll fra generalforsamling i Haugaland Kraft AS 11.06.18
18. Rutebåten Utsira AS – protokoll fra generalforsamlingen 18.05.18
19. Rutebåten Utsira AS - årsberetning og årsregnskap 2017
20. Økonomirapport 1. halvår – budsjettreguleringer – sak til KST 28.08.18
21. Kommunal Rapport 12.08.18 – Debattinnlegg av NKRF- leder «Tillit og kontroll»
22. Høstkonferansen i regi av Forum for kontrollutvalg i Rogaland - dato satt til 22.11.18

Behandling i kontrollutvalget 07.09.18:

Utvalgssekretær gjorde greie for referatsakene.

Når det gjaldt forvaltningsrevisjon mente utvalgsleder at det for tiden ikke var noen aktuelle saker å se nærmere på. De andre gav sin tilslutning til hans vurdering.

Ass. rådmann kom med en orientering om status for drift og investeringer. Enøk-prosjektet med utskifting av ventilasjonsanlegg hadde dratt veldig ut i tid, men det lå ikke an til overskridelser.

Bygging av to omsorgsboliger og to utleieboliger hadde oppstart i dag. Rådmannen vil ha ansvar for oppfølging av byggearbeidene. Totalentreprisekontrakt er skrevet med Herøybygg AS etter anbudsrunder. Investeringene er på 10 mill.kr inkl. mva, og Husbanken har innvilget 2 mill. i tilskudd. Byggesaken ble godkjent 06.09.18 med to dagers saksbehandlingstid. Boligene skal være innflyttingsklare i april 2019.

Utvalgssekretær viste til at prøveprosjektet med gratis skolemat hadde fått helsideoppslag i dagens Haugesunds Avis. Det var satt av kr 237.000 til prosjektet, hvorav kr 110.00 i årets budsjett.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 07.09.18:

Referatsaker 15 - 22 blir tatt til orientering

Eventuelt

Ingen saker ble meldt.

Neste møte ifølge møteplan: 2. november

Utvalgssekretær opplyste at hun vil konferere med utvalgsleder om møtet skal avholdes dersom møteplan for 2019 er eneste sak. Hun ønsket innspill fra utvalget dersom de ønsket orienteringer fra administrasjonen eller selskaper om aktuelle temaer.

Utsira, 7. september 2018

Lodvar Mathiassen (sign.)
Leder

Toril Hallsjø (sign.)
Utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	02.11.18	14/18
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	150	

ØKONOMI- OG BUDJETTSITUASJONEN 2018 OG 2019 – RÅDMANNENS ORIENTERING

Vedlegg: Saksframlegg i sak til KST 20.11.18, sak - Finansielle måltall for Utsira kommune – vedtak om mål

Bakgrunn

Som ledd i kontrollutvalgets tilsyn med kommunens forvaltning blir kommunens økonomirapporter lagt fram for utvalget til orientering. Rapportene vil kunne være med å danne grunnlag for vurderinger av om det er områder som kontrollutvalget bør vurdere for nærmere kontroll og tilsyn gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget deltar ikke i selve behandlingen av kommunens budsjett eller økonomirapporter, men som kommunens tilsynsorgan bør kontrollutvalget følge med i utviklingen av kommunens løpende drift. Det er derfor vært praksis at kontrollutvalget får seg forelagt de økonomirapporter, budsjettframlegg og lignende styringsdokumenter som legges fram for kommunestyret til orientering.

Utvalget er ikke en del av den formelle behandlingsrekken i denne type saker, og skal derfor ikke fatte et formelt vedtak, men ta rapportene til orientering. Event. kommentarer til regnskapet kan gis i forbindelse med kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet til neste år.

Regnskapet 2018

Økonomirapporten 1. halvår ble utarbeidet pr 30.06.18. Rapporten ble lagt fram for formannskapet i møtet 20.08.18, sak 26/18 og kommunestyret 28.08.18. Rapporten var lagt under referat- og orienteringssakene til kontrollutvalgets møte 07.09.18, sak 12/18, pkt 20. Fra saksframlegget siteres følgende:

De foreslåtte justeringene dekker nåsituasjonen. Vi er usikre på høsten, spesielt i forhold til helseavdelingen og ansettelser/fravær her. Som budsjett rapporten viser, er det også høyt lønnsforbruk i skolen i vårsemesteret. Vi avventer høsten her. Vi regner midlertid med lave energigregninger framover, i alle fall målt i Kwh.

Økonomisjefen utarbeider også en finansrapport hvert halvår og 1. halvår ble forelagt kommunestyret i august som sak 26/18.

Økonomirapport 2. halvår vil bli lagt fram med regnskapstall pr 31.10.18 til formanskapets møtet i november, men rådmannen kan sikkert gi et oppdatert bilde av den økonomiske situasjonen til kontrollutvalget i møtet.

Finansielle måltall

I forslag til ny kommunelov, som trer i kraft fra 2020, får kommunene en plikt til å fastsette finansielle måltall for hver enkelt kommune. Hensikten er å øke bevisstheten om langsiktig økonomiforvaltning i budsjettprosessene og bedre kunnskap om kommunenes økonomiske stilling, og hvilke politiske ambisjoner det er rom for i et lengre perspektiv.

Det er ikke satt nasjonale måltall, og det er understreket at måltallene skal fastsettes lokalt ut fra kommunenes økonomiske situasjon. Kommunene har forskjellig utgangspunkt både i inntektsgrunnlag, og økonomiske utsikter. Ambisjonen er at måltallene blir førende for lokalpolitiske vedtak, slik at den økonomiske handleevnen kan styrkes over tid. Måltallene skal være et uttrykk for en lokal økonomisk politikk, der måltallene fungerer som lokale handlingsregler.

Rådmannen har allerede nå lagt fram en politisk sak om finansielle måltall for Utsira kommune der han ønsker vedtak om målene. Dette saksframlegget er vedlagt denne saken og ble forlagt formannskapet i møtet 01.10.18 og vil bli lagt fram for kommunesstyret 20.11.18. Rådmannen skriver bl.a.:

Hos oss har det vært et mål å sikre positive netto driftsresultater. Tidligere var kravet brutto driftsresultat på 5 % av driftsinntektene. I trangere tider har positivt netto driftsresultat vært ok. Vi har videre vurdert låneopptak i forhold til avdragene skal «få plass» innenfor netto driftsresultat. Vi har hatt god oversikt over våre fond og vært bevisste på at arbeidskapitalen må være på ca kr 3 millioner.

Dagens situasjon, er at vi er midt i en kommunereform der mange slår seg sammen og vi ikke vet sikkert hvilke rammebetingelser vi står overfor. Gjennom øykommunesamarbeidet har vi så langt fått et visst grunnlag for bærekraft. Samtidig er innbyggertallet pr 15. september bare 200. Dette kan gi trangere økonomi på litt sikt, om vi ikke får til bærekraftig endring. Uansett vil god økonomisk styring være en forutsetning for fortsatt å være egen kommune.

Ny kommunelov gjelder fra 2020, men vi kan like godt ta måltallene i bruk nå.

I saken er det skrevet mer om de anbefalte måltallene for netto driftsresultat, disposisjonsfond, kommunens gjeldsgrad og arbeidskapital. Rådmannen vurderer saken slik:

Rådmannen vil ha få og forståelige måltall. Vi er en liten økonomi med relativt god oversikt.

Rådmann eller økonomisjef kan her sikkert forklare og svare på eventuelle spørsmål om temaet i møtet.

Budsjett 2019

Rådmannens forslag til budsjett for 2019 og økonomiplan 2019- 2022 og sak om kommunale avgifter vil bli sendt ut/offentliggjort om ikke lenge.

Budsjettframlegg og økonomiplan vil da bli lagt ut på kommunens nettside www.utsira.kommune.no under Politikk.

Budsjettforslaget vil bli behandlet i formannskapetets møte 12.11.18 og 03.12.18 og endelig vedtak i kommunestyremøtet 20.12.18 kl 10.00.

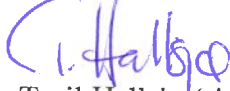
For nærmere orientering om budsjettet vil sekretariatet be om at rådmannen/økonomisjefen også her kommer og orienterer.

Eventuelle endringer kommunestyret vil vedta i forhold til rådmannens forslag får administrasjonen orientere om på nyåret, når det endelige resultatet fra budsjettbehandlingen foreligger.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Utsira kontrollutvalg tar rådmannens økonomirapportering vedr. budsjett 2018 og kommentarer til finansielle måltall og budsjett for 2019 til orientering

Aksdal, 26.10.18

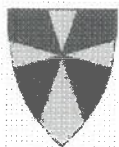
Toril Hallsjø (sign.)

Utvalgssekretær

VEDLEGG

SAK

14/18

UTSIRA KOMMUNE

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 18/00252-1
Saksbehandler Rune Solevåg

Saksgang
Formannskap
Kommunestyre

Møtedato
01.10.2018
20.11.2018

FINANSIELLE MÅLTALL FOR UTSIRA KOMMUNE - VEDTAK OM MÅL

Rådmannens forslag til vedtak/innstilling:

Formelle måltall for netto driftsresultat, størrelse på disposisjonsfond, gjeldsgrad og arbeidskapital innarbeides i budsjett og økonomiplaner. Følgende måltall settes i forhold til driftsinntekter:

Netto driftsresultat: 1,75 % (inkl evt rådveldesummer)

Disposisjonsfond: 7,5 %

Ikke øremerkede disposisjonsfond bør sammen med udisponerte driftsresultater utgjøre minst kr 2 millioner.

Gjeldsgrad: Netto lånegjeld mindre enn 60 %.

Arbeidskapital: 15 %

Grunnlagsdokumenter og vedlegg – Lovverk/Retningslinjer/Kommunale planer:
Prop 46 L KommuneLOVEN

Humor - Raushet - Driftighet

Bakgrunn for saken:

I forslag til ny kommunelov som trer i kraft fra 2020, får kommunene en plikt til å fastsette finansielle måltall for egen kommune. Hensikten er å øke bevisstheten om langsiktig økonomiforvaltning i budsjettprosessene og bedre kunnskap om kommunenes økonomiske stilling, og hvilke politiske ambisjoner det er rom for i et lengre perspektiv.

Det er ikke satt nasjonale måltall, og det er understreket at måltallene skal fastsettes lokalt ut fra kommunenes økonomiske situasjon. Kommunene har forskjellig utgangspunkt både i inntektsgrunnlag, og økonomiske utsikter.

Ambisjonen *bør* være at måltallene blir førende for våre lokalpolitiske vedtak, slik at den økonomiske handleevnen kan styrkes over tid. Altså at måltallene er et uttrykk for en lokal økonomisk politikk, der måltallene fungerer som lokale handlingsregler.

Saksopplysninger:

Hos oss har det vært et mål å sikre positive netto driftsresultater. Tidligere var kravet brutto driftsresultat på 5 % av driftsinntektene. I trangere tider har positivt netto driftsresultat vært ok. Vi har videre vurdert låneopptak i forhold til avdragene skal «få plass» innenfor netto driftsresultat. Vi har hatt god oversikt over våre fond og vært bevisste på at arbeidskapitalen må være på ca kr 3 millioner.

Dagens situasjon, er at vi er midt i en kommunereform der mange slår seg sammen og vi ikke vet sikkert hvilke rammebetingelser vi står overfor. Gjennom øykommunesamarbeidet har vi så langt fått et visst grunnlag for bærekraft. Samtidig er innbyggertallet pr 15. september bare 200. Dette kan gi trangere økonomi på litt sikt, om vi ikke får til bærekraftig endring. Uansett vil god økonomisk styring være en forutsetning for fortsatt å være egen kommune.

Ny kommunelov gjelder fra 2020, men vi kan like godt ta måltallene i bruk nå.

Rådmannens vurdering:

Rådmannen vil ha få og forståelige måltall. Vi er en liten økonomi med relativt god oversikt.

Netto driftsresultat

Vi bør fortsette med måltall for netto driftsresultat. Netto driftsresultat indikerer om de årlige inntektene totalt sett er større enn driftsutgiftene. Etter kommuneloven må tallet over tid være større enn 0. Dersom vi skal være litt robuste for uforutsette hendelser i løpet av året, enn å spare penger til senere år, må vi ha et visst nivå på

Humor - Raushet - Driftighet

driftsresultatet. Vi har siste årene operert med en rådveldesum, reservepott til uspesifiserte formål. Det vil være riktig å inkludere denne i måltallet i forhold til robusthet gjennom året, men ikke i forhold til sparing, siden tanken med rådveldesum nettopp er at den skal være en bruksreserve.

Et måltall må være realistisk. Tøffe krav til driftsresultat vil kreve redusert kvalitet, eller kutt i tjenestetilbudet. Samtidig bør resultatet være stort nok til at vi mestrer uforutsatte hendelser. Resultatet inklusiv rådveldesum, bør etter rådmannens vurdering ikke være på under kr 500.000. Et måltall knyttes gjerne opp i mot driftsinntekter og angis i % av disse. I 2018 har vi Kr 38,8 millioner i inntekter. Rådmannen vil foreslå et måltall på minimum 1,75 % som gir kr 677.000 i 2018. Dette tallet er gjerne en generell anbefaling blant kommuner.

Disposisjonsfond

For å kunne ha en viss handlefrihet i forhold til uventede driftsutfordringer, er det viktig å ha disposisjonsfond, eller udisponerte regnskapsresultater fra tidligere år å ty til. Med stort disposisjonsfond, er det ikke så nøye med de årlige driftsresultatene. På den annen side krever det å bygge opp disposisjonsfond høye driftsresultater, eller udisponerte regnskapsresultater. Vi bør tilstrebe å ha ca kr 2 millioner på disposisjonsfond som ikke er øremerkede til tiltenkte formål. En generell anbefaling er at disposisjonsfond samlet (inklusive midler som er øremerket til et gitt formål, men kan omdisponeres) skal utgjøre 7,5 % av driftsinntektene. Begge disse tallene kan være rettesnorer.

Arbeidskapital

Arbeidskapital er «politikernes penger» og uttrykk for handlefrihet. Den består av pengebeholdning og kortsiktige omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapital er viktig om vi skal sikre likviditet, altså at vi kan betale våre regninger til rett tid. Arbeidskapitalen kan økes f eks ved låneopptak, eller gode driftsmarginer. Denne bør utgjøre 10-15 % av årlig omsetning, eller i overkant av kr 3 millioner. Kommunestyret har et særskilt ansvar for å vurdere arbeidskapital og likviditet i budsjettssammenheng. Da kan vi like godt ha et måltall også.

Gjeld

Hva som er høvelig gjeldsgrad er vanskelig å si. Vi hadde tidligere så lite gjeld at vi endte opp med positivt resultat på renteposter, vi var «rentenister». Det er vi ikke i dag. Vi må skille mellom gjeld til VAR-tjenester som skal være selvkostbaserte og hvor lånerenter kan overveltes på bruker direkte, formidlingslån via Husbanken som rentebalansen skal være 0 for over tid, og renter på lån til andre investeringer.

Humor - Raushet - Driftighet

Uansett må nivået på gjelden være slik at ikke renter og avdrag spiser opp hele driftsresultatet. Herunder må det tas høyde for renteendringer. Måltall som gjeld pr innbygger, eller måltall på % av driftsinntekter, er mye brukt og vil være aktuelle parametere, uten at noen av de vil være gode for vår del. Innbyggertallet er lite og gir store tall som ikke er sammenlignbare med andre kommuners tall. Rådmannen foreslår at vi bruker netto lånebelastning i % av inntekter og at måltallet settes litt i overkant av dagens nivå. Vi har pr oktober kr 21,336 millioner i netto lånegjeld som er 55 % av driftsinntektene.

Konklusjon:

Å definere økonomiske handlingsregler, eller finansielle måltall, skal bidra til å styrke langsiktig økonomisk planlegging. De vil i trange tider oppleves som en begrensning av mulighetene til å realisere politisk ønskede tiltak på kort sikt.

Måltallene vil være gode siktepunkt i planarbeidet, men vi må ikke «skjære av oss haken» i bestrebelser på å nå de. Erfaringer tilbake i tid viser at vi oftest ender med udisponerte driftsresultater, vi rekker ikke over alt vi kalkulerer med i budsjettet. Vi må bruke vett og se utvikling over mer enn ett år.

Rådmannen mener vi fortsetter med de samme vurderinger som vi har gjort. Måltallene formaliseres med konkrete definisjoner, slik at vi kommer i takt med ny kommunelov.

Dagens "score" i forhold til aktuelle måltall:			
	Måltall:	Budsjett 2018	Budsjett 2017
Netto driftsresultat (inkl evt rådveldesum)	1,75 %	4,90 %	1,04 %
		Regnsk 2017	Regnsk 2016
Disposisjonsfond	kr 2 mill	Kr 3,6 mill	kr 1,6 mill
Ikke disponert driftsresultat		kr 1,3 mill	kr 2,1 mill
Sum Disposisjonsfond	7,50 %	19,40 %	9,50 %
Gjeldsgrad (netto lån)	60,00 %	55,00 %	44,00 %
Arbeidskapital	10,00 %	31,00 %	25,70 %

Konsekvenser grønn øy - energiøkonomisering:

Kun indirekte.

Konsekvenser for folkehelsen: Kun indirekte.

Humor - Raushet - Driftighet

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	02.11.18	15/18
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	212	

REVISJONSPLAN FOR REGNSKAPSÅRET 2018

Vedlegg: Revisjonsplan for Utsira kommune 2018 utarbeidet av Deloitte AS

Saksorientering:

Etter kommuneloven § 77, 4. ledd skal kontrollutvalget ”påse at kommunens ... regnskaper blir revidert på betryggende måte”. Tilsynet blir gjennomført ved at revisjonen rapporterer til kontrollutvalget om de ulike trinnene i revisjonsprosessen. Rapporteringen dekker både planlegging, gjennomføring og oppsummering av arbeidet.

I følge forskrift om revisjon § 4 og god kommunal revisjonsskikk, skal revisor hvert år utarbeide en plan for revisjon av regnskapet. Dette er et internt dokument som styrer det arbeidet revisor må gjøre for å kunne godkjenne regnskapet. Deloitte AS har utarbeidet en slik plan for Utsira kommune som følger vedlagt.

Vedlegget er et internt arbeidsdokument, men i følge revisor finner hun ingen grunn til at dette skal unntas offentlighet.

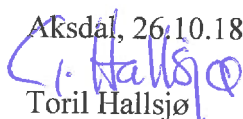
Revisor vil i tillegg gi en muntlig orientering til utvalget. Opplysninger som kan komme fram i møtet kan bli vurdert som unntatt offentlighet («tungtveiende offentlig interesse») og møtet kan bli lukket i henhold til offentleglova § 24 og kommuneloven § 31 nr 5, men dette skal også bli vurdert opp mot hensynet til mer-offentlighet, før eventuell lukking.

Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 15 pålegger også oppdragsansvarlig revisor årlig, og ellers ved behov, å avgi en skriftlig vurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Uavhengighetserklæringen for 2018 ble lagt fram i for utvalget i september, som sak 10/18.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Utsira kontrollutvalg tar vedlagte revisjonsplan 2018 for regnskapsrevisjon og presentasjon fra oppdragsansvarlig revisor til orientering.

Aksdal, 26.10.18

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Deloitte.

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 18/10/18
Journalført: 18/32/tha
Arkivkode: 212

Utsira kommune
Kontrollutvalget

2018

Aspire with assurance Audit & Assurance ●

Innhold

Presentasjon av revisjonsplan

Partner introduksjon	4
Ansvarsområde for kontrollutvalget	5
En oversikt over vår revisjon	6
Vesentlighet	7
Vesentlige risikoområder	8
Tids- og kommunikasjonsplan	9
Revisjonskvalitet	10

Faglige oppdateringer

Endring i lover og regler	12
---------------------------	----

Appendiks

Ansvar vedrørende misligheter og uttalelser fra ledelsen	14
Uavhengighet	16
Revisjonsteam	17
Revisjonsplan	18

Presentasjon av revisjonsplan

Innledning

Nøkkelbudskapet i denne presentasjonen

Revisjonskvalitet er vår prioritet nummer en. Vi planlegger vår revisjon med fokus på revisjonskvalitet og har følgende målsetninger for denne revisjonen:

- En robust utfordring av de viktigste vurderingene som tas i forbindelse med utarbeidelse av årsregnskapet.
- En god forståelse av internkontroll miljøet hos kommunen.
- En godt planlagt og utført revisjon som tidsriktig diskuterer relevante observasjoner med ledelsen og kontrollutvalget.

Sentrale momenter i presentasjonen:

Fokusområder

Risiko for vesentlige feil i regnskapet er primært knyttet til pensjonsberegning, etterlevelse av innkjøpsreglement og aktivisering vs kostnadsføring i investeringsregnskapet.

Internkontroll

Vi bygger på kommunens interne kontroll struktur der dette er effektivt og hensiktsmessig. Dette inkluderer vurdering av ledelsens overvåkningskontroller.

Endringer i lovgivningen

- Ingen vesentlige endringer med effekt for 2018.

Vårt revisjonskvalitetsløfte

Kvaliteten og særpreget i vår revisjon er av stor betydning for oss. Viktige elementer i vår levering er:

- hvordan vi sikrer at teamet leverer den beste kvaliteten i revisjonen i alle ledd;
- hvordan vi kommuniserer med dere gjennom året;
- hvilke observasjoner og innspill vi kommuniserer om kvaliteten i kontrollmiljøet, systemer og revisjonsrisiko.

Ansvarsområder for kontrollutvalget

Hvordan oppfylle

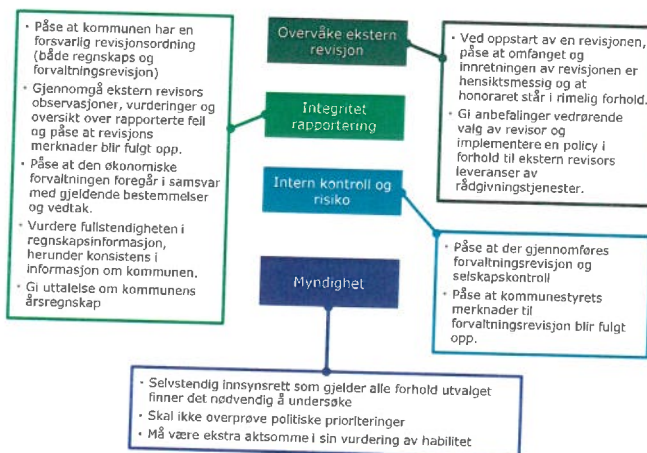
Hovedformålet med revisors interaksjon med kontrollutvalget:

- Tydelig kommunikasjon av planlagt omfang for revisjon av årsregnskapet
- Kommunisere tidsriktig vesentlige observasjoner fra revisjonen som er av betydning for kontrollutvalgets rolle i forhold til å overvåke prosessen vedrørende finansiell rapportering
- Gi kontrollutvalget annen informasjon som kan være til hjelp for utvalget i dets arbeid

I presentasjonen benyttes dette symbolet for å gjøre kontrollutvalget oppmerksom på viktige områder som bør dekkes gjennom utvalgets arbeid

Vi har listet opp noen av kjerneområdene som et kontrollutvalg er ansvarlig for og vil gjennom presentasjonen påpeke hvor det er viktig informasjon som vil kunne støtte kontrollutvalgets arbeid.

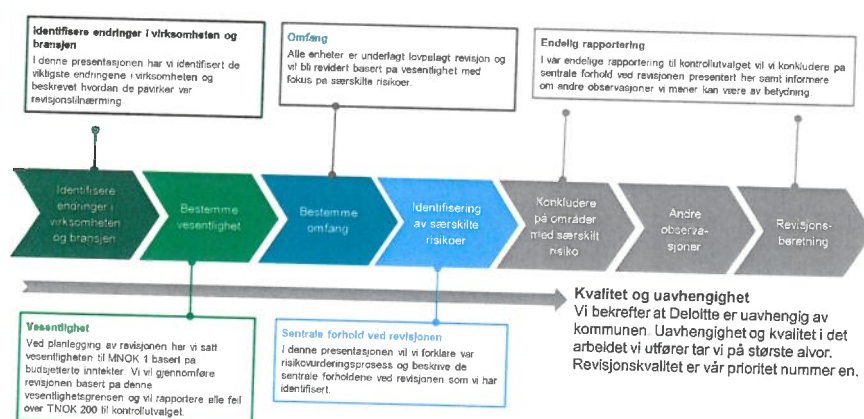

© 2017 Deloitte AS. All rights reserved.

5

En oversikt over vår revisjon

Skreddersøm

© 2017 Deloitte AS. All rights reserved.

6

Vesentlighet

Vår tilnærming til vesentlighet

Basis for beregning-benchmark

- Vi har beregnet en foreløpig vesentlighet til å være MNOK 1. Denne vurderingen er basert på profesjonelt skjønn, kravene i revisjonsstandardene og finansielle nøkkeltall relevante for brukere av regnskapet.
- Vi har benyttet 3 % av budsjettert driftsinntekt som grunnlag for beregning av vesentlighetsgrensen.
- Driftsinntektene er en viktig driver for kommunens virksomhet.
- Vi vil rapportere alle ikke korrigerte feil over **TNOK 200**.
- Vi vil rapportere feil under denne grensen dersom vi mener at feil er vesentlig basert på type feil (eksempelvis kvalitativ vesentlighet).

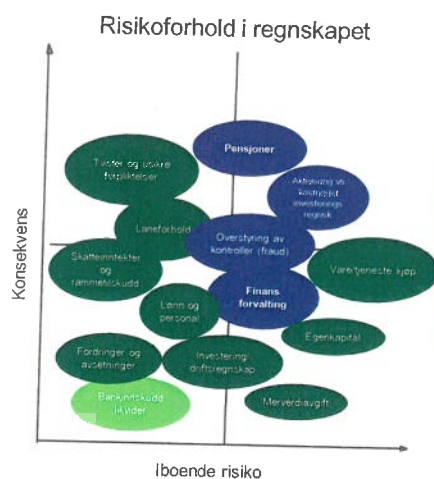

Rapportering til ledelse og kontrollutvalg

Selv om vesentlighet er en vurdering som revisjonspartner foretar, må kontrollutvalget ha en selvstendig oppfatning med hensyn til om de er komfortable med denne i forhold til omfanget av revisjonen.

Vesentlige risikoområder

Vesentlige risikoforhold

- Risikokartet oppsummerer forhold som krever stor fokus i vår revisjon
- De "blå" risikoforholdene er tema med høy iboende risiko og store beløp. Iboende risiko vurderes som høy ved
 - Stor grad av skjønn
 - Ikke rutinemessige transaksjoner/ vurderinger
 - Komplekse transaksjoner/regler
- Risiko relatert til engangshendelser vil vurderes løpende med hensyn til vesentlighet og revisjonstilnærming

Tids- og kommunikasjonsplan

02.11.18

	mar 18	apr 18	mai 18	jun 18	jul 18	aug 18	sep 18	okt 18	nov 18	dec 18	jan 19	feb 19	mar 19	apr 19
Planlegging														
Interimsrevisjon														
Årsoppgjørrevisjon														
Revisjon av årsregnskapet														
Kommunikasjon														
Møte med kontrollutvalget														

• Planlegging

- Foreløpig risikovurdering og identifisering av fokusområde
- Gjennomgang av og legge opp tidsplan for revisjon og rapportering
- Fastsette revisjonsplan for fokusområdene
- Presentasjon av revisjonsplan for administrasjonen og kontrollutvalg

• Interimsrevisjon

- Foreløpig analyse av kommunens regnskap
- Revisjon av nøkkelprosesser inkludert møter og intervju av prosesseierne for identifiserte fokusområder
- Møte med kommunens økonomi og regnskapsavdeling for å kartlegge samt løse identifiserte problemstillinger
- Møte med administrasjonen, oppsummering interimsrevisjon
- Detaljtesting utgifter

• Årsoppgjørrevisjon

- Oppfølging av tidligere års identifiserte risikoområder samt ferdigstille eventuelle åpne spørsmål identifisert under interimsrevisjonen
- Avstemming vesentlige og risikoutsatte balanseposter
- Avsluttende analyse av kommunens finansielle rapportering
- Foreløpig rapportering til ledelsen og kontrollutvalg

• Revisjon av årsregnskapet

- Gjennomgang av regnskap og noter
- Gjennomgang av årsmelding, kun del som omhandler regnskap på overordnet nivå

• Kommunikasjon

- Revisjonsberetning
- Revisjonsrapporter
- Møter med kontrollutvalg

© 2017 Deloitte AS. All rights reserved.

9

Revisjonskvalitet

Vår forpliktelse til kvalitet i revisjonen

Under har vi oppsummert våre forpliktelser til både kontrollutvalget og ledelsen vedrørende områder som vi aktivt vil søke tilbakemeldinger på i forhold til hvordan vi har levert.

- Vi er forpliktet til å gi dere en tydelig og sømløs revisjon. Vi vil:
- levere klar og konsis rapportering på vesentlige forhold og signifikante vurderinger;
 - være proaktiv og kommunisere forhold løpende når de oppstår;
 - opprettholde en tett og åpen kommunikasjon løpende gjennom revisjonen, og fortsette vår fokus på høy revisjonskvalitet.

Når det skjer regulatoriske endringer som vi mener er av betydning for dere vil vi passe på å invitere dere til våre seminarer, sende dere publikasjoner fra Deloitte og gi dere innspill på hvordan vi tror endringen kan påvirke kommunen.

Dere har fortalt oss at dere ønsker innspill til forbedringer fra revisjonen. Som en del av vår kommunikasjonsplan vil vi:

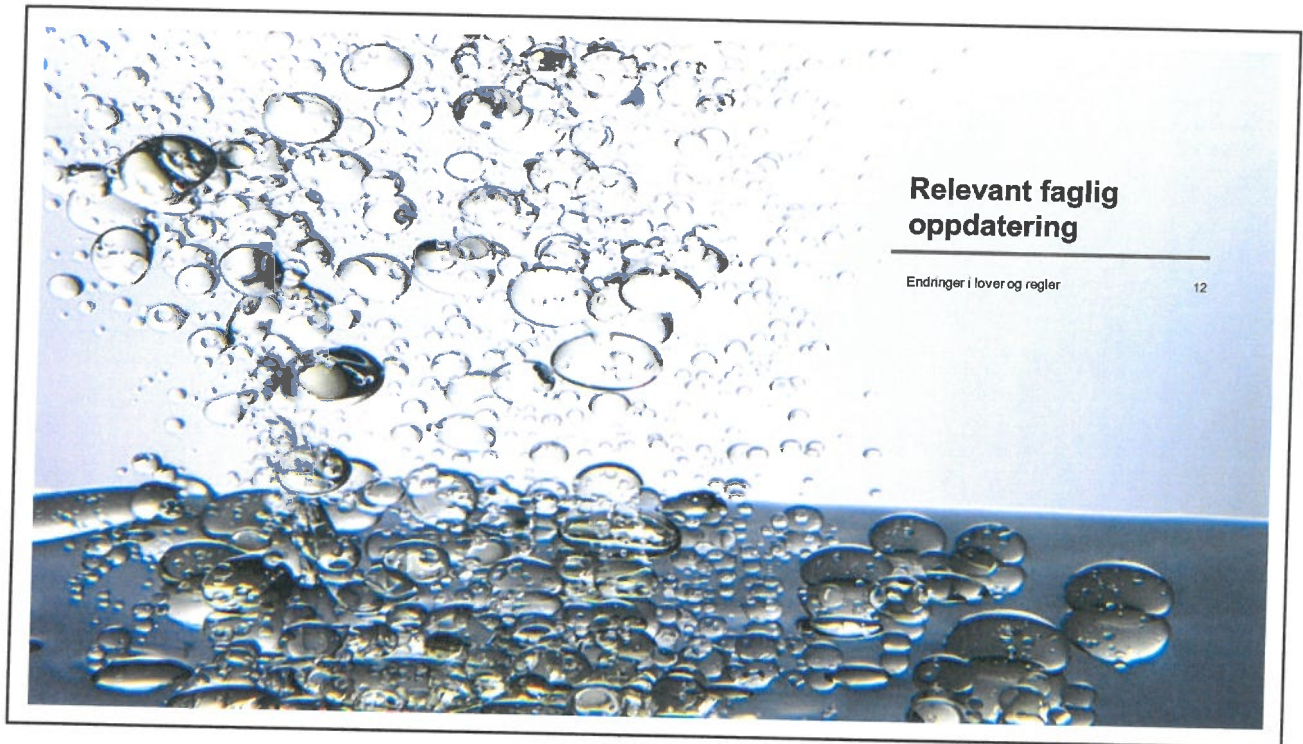
- gi proaktive innspill og utfordre;
- gi tilbakemelding på kompetanse og kapasitet i økonomifunksjonen;
- dele beste praksis vedrørende finansiell rapportering og virksomhetsstyring; og
- gi tilbakemelding på risikovurderinger og internkontroll vedrørende finansiell rapportering.

I revisjonen for 2017 vil vi bruke dataanalyse for å teste transaksjoner samt øke for forståelse for transaksjonsflyten i regnskapssystemene. Bruk av dataanalyse gir oss muligheten for å analysere store mengder data på kort tid som igjen gir økt effektivitet i gjennomføringen av revisjonen.

© 2017 Deloitte AS. All rights reserved.

10

Relevant faglig oppdatering

Endringer i lover og regler

12

Endring i lover og regler

Tema	
Kommunelov	Ny lov vedtatt 1.6.2018 – ingen konsekvenser for regnskapsbehandling 2018
Justeringer	- I KRS nr. 5 Endring av regnskapsprinsipper, estimater og korrigering av tidligere års feil, er det gjort noen presiseringer for at standarden skal være tydeligere på den regnskapsmessige løsningen ved korrigering av tidligere års feil. Notatet Justering av inngående merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon – regnskapsmessig behandling er justert for å presisere tidspunkt for regnskapsføring ved avtaler om tilbakeføring av justeringsinntekt til utbygger. - I notatet om kommunesammenslåinger er det tatt inn omtale av unntak for justeringsplikt ved overdragelse av vann- og avløpsanlegg i forbindelse med kommunesammenslåing. - Styret i GKRS har fastsatt noen mindre endringer i KRS nr. 3 «Lån – Opptak, avdrag og refinansiering». Dette er gjort for å presisere hva som er gjeldende forståelse av kommunelovens bestemmelser om betaling av minimumsavdrag. - KRS nr. 6 er gjort om fra foreløpig til endelig kommunal regnskapsstandard med virkning fra regnskapsåret 2018. Standarden kan også legges til grunn for regnskap og årsberetning for 2017. Sammenlignet med den foreløpige standarden er det tatt inn noter omtalt i notater fra GKRS. Videre er det foretatt forenklinger i kravene til innhold i noter på enkelte områder. Dette gjelder spesielt note om bruk av og avsetning til fond og note om langsiktig gjeld.

Mislighetsansvar og uttalelser fra ledelsen

Nærmere om ansvar

Deres ansvar

- Hovedansvaret for å hindre og oppdage misligheter ligger hos ledelsen og kommunestyret, inkludert etablering og vedlikehold av internkontroll knyttet til påliteligheten av finansiell rapportering og overholdelse av relevante lover og regler.

Vårt ansvar

- Vi er pålagt å innhente en erklæring fra ledelsen vedrørende internkontroll, risikovurdering og om ledelsen er kjent med eller om det har vært tilfeller av misligheter.
- Som revisorer innhenter vi en betryggende sikkerhet, men ikke en absolutt sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Karakteristika ved misligheter

- Feilinformasjon i regnskapet kan oppstå enten på grunn av misligheter eller feil. Misligheter er en bevisst handling begått av en eller flere personer innen ledelsen, av personer som har overordnet ansvar for styring og kontroll, av ansatte eller av andre, som innebærer urettelighet for å oppnå en urettmessig eller ulovlig fordel.
- Det er to typer misligheter som er relevante for revisor – feil som skyldes ureddelig regnskapsrapportering og feil som skyldes underslag av eiendeler.

Vi vil innhente følgende i uttalelse fra ledelsen:

- Vi bekrefter at vi har påsett at kommunens regnskap og formuesforvaltning av betydning for regnskapet er gjenstand for betryggende kontroll, herunder slik intern kontroll som vi finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.
- Vi bekrefter at ledelsen erkjenner sitt ansvar for utformingen, iverksettelsen og vedlikeholdet av intern kontroll for å forhindre og avdekke misligheter.
- Vi har gitt revisor opplysning om resultatene av vår vurderinger av risikoen for at regnskapet kan inneholde vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter.
- Vi har gitt revisor opplysning om alle eventuelle påstander eller mistanker om misligheter som kan ha påvirket regnskapet og som er kommunisert av ansatte, tidligere ansatte, analytikere, tilsynsmyndigheter eller andre.

Mislighetsansvar og uttalelser fra ledelsen

Vi vil gjøre følgende forespørsler vedrørende misligheter:

Ledelsen / de med overordnet ansvar og kontroll	
Ledelsens vurderinger av risikoen for at regnskapet kan være vesentlig feil på grunn av misligheter, inkludert type, omfang og hyppighet av slike vurderinger. Ledelsens prosess for å identifisere og respondere til risiko for misligheter i kommunen. Ledelsens kommunikasjon, hvis utført, til kontrollutvalg og kommunestyret vedrørende etablerte prosesser for å identifisere og respondere på risiko for misligheter. Ledelsens kommunikasjon, hvis utført, til ansatte vedrørende deres syn på forretningsutførelse og etisk oppførsel.	Hvordan de med overordnet ansvar og kontroll utfører overvåkning av prosesser for å identifisere og respondere til risikoer for misligheter og internkontroller som kommunen har etablert for å redusere disse risikoene. Hvorvidt de med overordnet ansvar og kontroll har kjennskap til faktisk, mistenkt eller påstått misligheter som kan påvirke kommunen. Synspunkter de med overordnet ansvar og kontroll har på hvilke særskilte risikofaktorer for misligheter som påvirker kommunen.

Uavhengighet og honorar

I henhold til revisorloven skal vi rapportere til kontrollutvalget på temaene omhandlet nedenfor.

Bekreftelse av uavhengighet

Vi bekrefter at det etter vår vurdering ikke foreligger forhold som kan svekke, påvirke eller reise tvil om Deloitte's uavhengighet som revisor for kommunen.

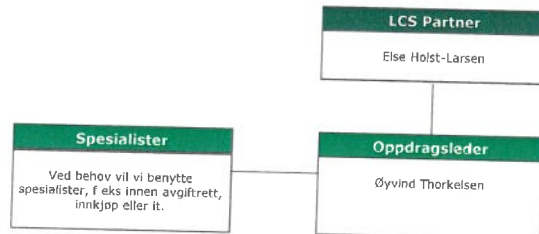
Andre tjenester

Vi skal opplyse om hvilke andre tjenester enn lovpliktig revisjon som er levert til kommunen i løpet av regnskapsåret.

Trusler uavhengighet

Det er ikke identifisert trusler mot vår uavhengighet.

Revisjonsteam

© 2017 Deloitte AS. All rights reserved.

17

Revisjonsplan

Område	Angrepsmåte	Ansvarlig
Planlegging og rapportering	Revisjonen har oppstartsmøte med økonomisjef og rådmann for å gå kort gjennom overordnet planlegging, revisjonsprosessen og for informasjonsutveksling om eventuelle endringer. Revisor skal i etterkant av interimrevisjonen informere kontrollutvalget i revisjonsrapport samt presentere i møte om eventuelle vesentlige funn.	Deloitte
Rutiner	Vi vil gjennomføre risikovurderingshandlinger for å kartlegge og teste vesentlige rutiner i kommunen: • Kostnader/innkjøp • Lønn • Inntekter (brukerbetaling og andre salgs- og leieinntekter, eiendomsskatt) • Bankavstemming • Rutiner knyttet til estimater (pensjon, avskrivninger, avsetninger (f eks utgifter, tap)) • Budsjettarbeid Fokus her vil være på etablert intern kontroll, og vurdere hvorvidt den interne kontrollen er hensiktsmessig og implementert slik at den er egnet til å forhindre feil i regnskapsrapporteringen.	Deloitte interimrevisjon
Utgifter	Detaljkontroll av utgifter, drift og investering Analytisk revisjon av lønnskostnader Stikkprøver mot ansettelsesavtaler	Deloitte interimrevisjon
Investeringer/finans	Påse at kommunen har vedtatt et finansforvaltningsreglement. Påse at finansforvaltningsreglementet følges.	Deloitte interimrevisjon

© 2017 Deloitte AS. All rights reserved.

18

Revisjonsplan

Område	Risiko og respons	Ansvarlig
Mva-kompensasjon	Revisor skal foreta kontroll av hver termin for mva-kompensasjon før denne sendes inn og signeres. Økonomisjef skal derfor sende nødvendig dokumentasjon (tall i omsetningsoppgave og oversikt over alle transaksjoner for den aktuelle termin) til revisor senest fem dager før frist for signering. Frist for innsendelse er innen 1 måned og 10 dager etter utløpet av hver termin, jfr Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. § 7. For 3. termin er fristen 31. august. Økonomisjef er ansvarlig for innsendelse og for å gi beskjed til Deloitte når oppgaven er klar til signering.	Økonomisjef og Deloitte
Offisielt regnskap	Ved mottak av endelig regnskap for 2018, vil vi påse følgende: - Regnskapsmaterieil mottas innen 15.02.19 (skal rapporteres kontrollutvalg) - Regnskapsoversikter henger sammen - Nødvendige noteopplysninger er utarbeidet - Avslutning av regnskapene er iht. forskrift - Avstemming av kretsløp er foretatt (Egenkapital, arbeidskapital og anleggsmidler/langsiktig gjeld) - Budsjettall stemmer med vedtatt budsjett - Korrekte tall medtatt i årsmeldingen - KOSTRA-rapportering korrekt foretatt Vi vil også foreta en analyse av regnskapstall mot budsjett og fjorårstall.	Deloitte årsoppgjør
Bank	Bankavstemming mot fortrinnsvis års-oppgaver fra bank	Deloitte årsoppgjør

© 2017 Deloitte AS. All rights reserved.

19

Revisjonsplan

Område	Risiko og respons	Ansvarlig
Investeringer og utlån	- Verdsettelse og klassifisering av verdipapirer - Avkastning på verdipapirer - Utlån husbankmidler mm	Deloitte årsoppgjør
Fordringer	- Kundereskontro mot regnskap - Tap på krav (inkl. innbetalingskontroll) - Kreditsaldoer - Periodisering inntekter	Deloitte årsoppgjør
Forskuddsbetalte utgifter	Avsetninger	Deloitte årsoppgjør
Driftsmidler	- Anleggsregister mot regnskap - Aktivisering - Salg - Avskrivninger iht. regelverk - Gjennomgang prosjektrekskap	Deloitte årsoppgjør
Påløpte utgifter	Vurdere avsetningene som er gjort	Deloitte årsoppgjør
Leverandørgjeld	- Leverandørreskontro mot regnskap - Debetposter - Utbetalingskontroll - Saldoforespørsler	Deloitte årsoppgjør

© 2017 Deloitte AS. All rights reserved.

20

Revisjonsplan

Område	Risiko og respons	Ansvarlig
Langsiktig gjeld	- Lån iht. låneavtale/bekreftelse fra långiver - Låneopptak er i samsvar med kommuneloven - Memoriakontoer (samsvar mellom opptak av lån, bruk av lån og bevegelse på konto for ubrukte lånemidler) - Rentekostnader - Avdrag i forhold til regelverk for minimumsavdrag - Oversikt over garantier	Deloitte årsoppgjør
Egenkapital fond	- Evt. bevegelse kontrolleres mot avsetninger og bruk i driftsregnskap og investeringsregnskap - Kapitalkonto avstemmes i note	Deloitte årsoppgjør
Inntekter	- Analyse av inntekter - Skatteinntekter - avstemming - Rammetilskudd - avstemming	Deloitte årsoppgjør
Utgifter	- Analyse av utgifter - Periodisering iht. anordningsprinsippet - Selvkostregnskap	Deloitte årsoppgjør
Lønn	- Analyse av lønnskostnader på enhetsnivå - Kontrolloppstilling over innberettet beløp - Feriepenger - Pensjon - Skattetrekk - Arbeidsgiveravgift - Sykepengerefusjoner	Deloitte årsoppgjør

© 2017 Deloitte AS. All rights reserved.

21

Revisjonsplan

Område	Risiko og respons	Ansvarlig
Attestasjoner	Diverse attestasjoner	Deloitte
Revisjonsberetning	Revisor skal avgi revisjonsberetning senest 15. april, jfr Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 5.	Deloitte

© 2017 Deloitte AS. All rights reserved.

22

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	02.11.18	16/18

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

MØTEPLAN FOR 2019 - KONTROLLUTVALGET

Vedlegg: Oversiktskalender for 2019

Saksorientering:

Sekretariatet har, med utgangspunkt i tidligere års møter, laget et forslag til møteplan for 2019. Det er satt opp fire møter, men de siste årene har det bare vært avholdt tre møter pr år, da utvalgsleder i samråd med sekretær har valgt å avlyse møtet på nyåret. Utvalgets årsmelding har da blitt lagt fram i regnskapsmøtet i mai. Møtene har vært holdt på fredager fra kl 12.30 og til kl 14.30. Det har bare hendt et par ganger at det har vært noe knapp tidsramme. Møtedag og møtested er foreslått videreført som tidligere.

Neste år skal det være kommunestyrevalg og dato er bestemt til mandag 9. september. Konstituering av nytt kommunestyre og valg av utvalg skal i følge kommuneloven skje innen utgangen av oktober måned. Nåværende utvalg vil fungere fram til nytt utvalg (da med 5 medlemmer) er valgt, og sekretariatet legger opp til at dette utvalget har sitt siste møte i september etter valget.

Møtene er åpne for publikum og presse og da må møteplanen være kjent og forutsigbar. Sekretariatet legger fram forslag til dato, men møtedatoene må drøftes i møtet, da de er avhengig av et av medlemmene sin arbeidsturnus og de to andres gjøremål. I tillegg bør også administrasjonens og revisors kalender for 2019 gi tilbakemelding om datoer ikke passer.

I følge forskriften skal kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet foreligge når formannskapet gjør vedtak. For 2019 er denne møteplanen ikke kjent, men sekretariatet satser på at det holdes formannskapsmøte i begynnelsen av juni og kommunestyremøte i midten av juni, som tidligere år. Vinterferie og høstferie er fastsatt til uke 9 og uke 41, og det har vært tradisjon for ikke å legge møter i disse ukene.

Det vil være mulig å ha ekstramøter hvis det skulle bli behov for det eller å flytte møter.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

*Utsira kontrollutvalg godkjenner følgende møteplan for 2019:
fredag 25. januar, 24. mai, 20. september og 22. november kl. 12.30.*

Sekretær, kan i samråd med utvalgsleder, endre eller kansellere møtedato ved behov.

Aksdal 26.10.18

Toril Hallsjø (sign.)

Daglig leder/utvalgssekretær

Oversiktskalender 2019 - UTSIRA

Januar 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
1		1	2	3	4	5	6
2	7	8	9	10	11	12	13
3	14	15	16	17	18	19	20
4	21	22	23	24	25	26	27
5	28	29	30	31			

6 ● 14 ● 21 ● 27 ●

NKRC

Februar 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
5					1	2	3
6	4	5	6	7	8	9	10
7	11	12	13	14	15	16	17
8	18	19	20	21	22	23	24
9	25	26	27	28			

4 ● 12 ● 19 ● 26 ●

Mars 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
9					1	2	3
10	4	5	6	7	8	9	10
11	11	12	13	14	15	16	17
12	18	19	20	21	22	23	24
13	25	26	27	28	29	30	31

6 ● 14 ● 21 ● 28 ●

(2501)

April 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
14	1	2	3	4	5	6	7
15	8	9	10	11	12	13	14
16	15	16	17	18	19	20	21
17	22	23	24	25	26	27	28
18	29	30					

5 ● 12 ● 19 ● 27 ●

Mai 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
18			1	2	3	4	5
19	6	7	8	9	10	11	12
20	13	14	15	16	17	18	19
21	20	21	22	23	24	25	26
22	27	28	29	30	31		

5 ● 12 ● 18 ● 26 ●

Juni 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
22						1	2
23	3	4	5	6	7	8	9
24	10	11	12	13	14	15	16
25	17	18	19	20	21	22	23
26	24	25	26	27	28	29	30

3 ● 10 ● 17 ● 25 ●

2405

Juli 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
27	1	2	3	4	5	6	7
28	8	9	10	11	12	13	14
29	15	16	17	18	19	20	21
30	22	23	24	25	26	27	28
31	29	30	31				

2 ● 9 ● 16 ● 25 ●

August 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
31				1	2	3	4
32	5	6	7	8	9	10	11
33	12	13	14	15	16	17	18
34	19	20	21	22	23	24	25
35	26	27	28	29	30	31	

1 ● 7 ● 15 ● 23 ● 30 ●

September 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
35							1
36	2	3	4	5	6	7	8
37	9	10	11	12	13	14	15
38	16	17	18	19	20	21	22
39	23	24	25	26	27	28	29
40	30						

6 ● 14 ● 22 ● 28 ●

2009

Oktober 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
40		1	2	3	4	5	6
41	7	8	9	10	11	12	13
42	14	15	16	17	18	19	20
43	21	22	23	24	25	26	27
44	28	29	30	31			

5 ● 13 ● 21 ● 28 ●

November 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
44					1	2	3
45	4	5	6	7	8	9	10
46	11	12	13	14	15	16	17
47	18	19	20	21	22	23	24
48	25	26	27	28	29	30	

4 ● 12 ● 19 ● 26 ●

Desember 2019

Uke	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø
48							1
49	2	3	4	5	6	7	8
50	9	10	11	12	13	14	15
51	16	17	18	19	20	21	22
52	23	24	25	26	27	28	29
1	30	31					

4 ● 12 ● 19 ● 26 ●

*NYTT
UTV:
2211*

- 1. jan Nyttårsdag
- 21. jan Prinsesse Ingrid Alexandra, 15 år
- 6. feb Samfolkets dag
- 10. feb Morsdag
- 14. feb St. Valentines dag
- 21. feb Kong Harald, 82 år
- 3. mar Fastelavn
- 20. mar Vårjevndøgn
- 21. mar Offisielt vårjevndøgn
- 31. mar Sommertid start
- 14. apr Palmesøndag
- 18. apr Skjærtorsdag
- 19. apr Langfredag

- 21. apr 1. påskedag
- 22. apr 2. påskedag
- 1. mai Off. høgtidsdag
- 8. mai Frigjøringsdag 1945
- 17. mai Grunnlovsdag 1814
- 30. mai Kr. Himmelfartsdag
- 7. jun Unionsoppløsning 1905
- 9. jun 1. pinsedag
- 10. jun 2. pinsedag
- 21. jun Sommersolverv
- 23. jun Jonsokaften
- 4. jul Dronning Sonja, 82 år
- 20. jul Kronprins Haakon, 46 år
- 29. jul Olsokdagen

- 19. aug Kronprinsesse Mette-Marit, 46 år
- 23. sep Høstjevndøgn
- 27. okt Sommertid slutt
- 31. okt Halloween
- 3. nov Allehelgensdag
- 10. nov Farsdag
- 1. des 1. søndag i advent
- 13. des Luciadagen
- 22. des Vintersolverv
- 25. des 1. juledag
- 26. des 2. juledag

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	02.11.18	17/18
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 02.11.18

Vedlegg:

23. Statusoversikt pr. oktober 2018
24. Kommunaldepartementet 26.06.18 – svar på henvendelse om møteoffentlighet
25. Kommunaldepartementet 15.10.18 – avlysning av møter i folkevalgte organ
26. Kommunal Rapport – professor Bernt svarer – retten til å stille spørsmål til ordfører
27. Høstkonferansen 2018 – Forum for kontrollutvalg i Rogaland – 22.11.18 - påmelding

Saksorientering:

Vedlagt følger de ovenfor opplistede tema, brev og meldinger til kontrollutvalgets orientering.

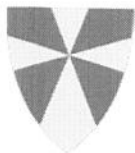
SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsaker 23 – 27 blir tatt til orientering

Aksdal, 26.10.18

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Kontrollutvalget i Utsira

Statusoversikt oktober 2018

Saker fra bestilling til behandling i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon	Bestille	Tidsbruk	Status	Ferdig	Merknader
Nytt prosjekt eller tema?					
Personvernloven	25.05.18	0		07.09.18	Svar fra adm.
Kommunens telefon-system	25.05.18	0		07.09.18	Svar fra adm.
Selskapskontroll					
Rutebåten Utsira AS ?		Orientering?			
Andre saker					

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon	Bestilt	Behandling i KU	Behandling i KST	Planlagt oppfølging	Merknader
Nytt prosjekt eller tema?					
Personvernloven	25.05.18	07.09.18, sak 8/18			
Kommunens telefon-system	25.05.18	07.09.18, sak 9/18			
Selskapskontroll					
Andre saker					
VA-prosjekter	27.05.16	09.09.16, sak 7/16	-	-	Driftssjef orienterte

Avsluttede prosjekter

Forvaltningsrevisjon	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i KST	Fulgt opp	Merknader
«Plan, byggesak, eiendom»	15.09.17, sak 8/17	08.11.17, sak 14/17	14.12.17, sak 41/17		
Selskapskontroll					
Haugaland Kraft AS		2014	2015	29.10.16, sak 50	
Ny plan for 2016-2020		09.09.16, sak 10/16	29.10.16, sak 49/16		
Andre saker					
Ny plan for 2016-2020		04.11.16, sak 15/16	29.10.16, sak 48/16		

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Fredrikstad kommune
Postboks 1405
1602 FREDRIKSTAD

Deres ref
2018/103131-112829/2018-INTG

Vår ref
18/2709-2

Dato
26. juni 2018

Svar på henvendelse om møteoffentlighet

Vi viser til henvendelse 1. juni d.å. med spørsmål om møteoffentlighet. I henvendelsen stiller dere spørsmål ved om kravet til møteoffentlighet er oppfylt dersom møter i folkevalgte organer holdes i en låst bygning, som ikke er åpen for publikum. Det vises videre til to ulike ordninger for å sikre at enhver får mulighet til å overvære møtet – at det står personer ved hovedinngangen ved møtets begynnelse som slipper inn publikum, eller at det er satt oppslag på byggets inngangsdør med telefonnummer som publikum kan ringe for å bli sluppet inn.

Det følger av kommuneloven § 31 nr. 1 at enhver har rett til å overvære møtene i folkevalgte organer, med mindre vilkår for å lukke møtet er oppfylt, jf. kommuneloven § 31 nr. 2 til 5.

Vi kan ikke se at problemstillingene dere viser til er direkte omtalt i forarbeidene til kommuneloven § 31. Vi vurderer at det som er avgjørende for om kravet til møteoffentlighet er oppfylt, er at det er mulig for enhver å være til stede på møte i folkevalgte organer. Muligheten til å overvære møtet må imidlertid være reell og kommunen må legge til rette for at det er praktisk mulig for enhver til å kunne overvære møtene. Samtidig ser vi også at kommunen på grunn av blant annet sikkerhetshensyn, vil kunne ha et rettslig legitimt behov for å sikre bygget hvor møtet holdes.

Vi har vurdert begge ordningene som dere konkret viser til, basert på opplysningene i brevet. Ordningen med dørvakt ved møtets begynnelse, vil kun sikre adgang for publikum som møter opp til starten av møtet. Det vil imidlertid ikke være en reell mulighet for enhver til å kunne komme på et senere tidspunkt for å overvære deler av møtet. Av ordlyden i § 31 følger ingen vilkår om oppmøte ved møtets begynnelse for å få rett til å overvære møtet. Vi

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Kristin Bjarke
Pettersen
22 24 72 45

mener dette taler for at ordningen med dørvakt kun ved begynnelsen av møtet, ikke er tilstrekkelig til å oppfylle kravet om møteoffentlighet etter § 31 nr. 1.

Den andre ordningen er oppslag på byggets inngangsdør med informasjon om møtet og telefonnummer som publikum kan ringe for å bli sluppet inn. At publikum må ringe for å få adgang til møtet er neppe et tiltak som gjør at retten til å overvære møtet ikke er reell. Ordningen sikrer etter vår vurdering en reell mulighet til å overvære møtet, uavhengig av hvilken del av møtet publikum ønsker å overvære. Vi mener dette taler for at ordningen med oppslag med telefonnummer og informasjon om møtet, sikrer at kravet om møteoffentlighet etter § 31 nr. 1 er oppfylt. Telefonnummer, som kan knyttes til en enkeltperson, regnes som personopplysninger. Kommunen må dermed sikre at behandlingen av personopplysninger i disse tilfellene, er i tråd med reglene i personopplysningsloven.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Kristin Bjarke Pettersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

18/3992-2

15. oktober 2018

Forespørsel om avlysning av møter i folkevalgte organ etter kommuneloven § 32

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til e-post 17. september 2018 fra Forum for Kontroll og Tilsyn hvor det spørres om det er hjemmel for å avlyse "et lovlig innkalt møte i kommunestyret eller politiske utvalg".

Departementet vil her gi en kort redegjørelse for vårt syn på regelverket omkring avlysning av møter i folkevalgte organer.

Kommuneloven har ingen egne bestemmelser som handler om avlysning av møter i folkevalgte organer. Kommunestyrene kan selv fastsette nærmere regler om saksbehandlingen i folkevalgte organer, jf. kommuneloven § 39 nr. 1, og det kan derfor være at enkelte kommuner har egne regler om avlysning av møter. Slike regler må imidlertid ikke være i strid med saksbehandlingsreglene i kommuneloven eller i andre lover.

Det følger av kommuneloven § 32 nr. 1 at møter i folkevalgte organer skal holdes når kommunestyret, organet selv eller organets leder har bestemt det. I tillegg kan 1/3 av et organs medlemmer kreve at det skal holdes et møte. Dette er rammene for hvem som kan fastsette når et møte skal holdes. Departementet mener at selv om det ikke er sagt uttrykkelig, så følger det indirekte av disse bestemmelsene at det samme organet eller de samme personene som har bestemt at det skal være et møte på et aktuelt tidspunkt, også kan vedta å utsette eller avlyse et møte.

Dersom organet selv har blitt enige om en møtekalender, kan derfor ikke organets leder på egen hånd velge å avlyse et møte, men hvis organet blir enige om å avlyse møtet vil dette

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Edvard Thorolf
Aspelund
22 24 72 20

være uproblematisk. Et flertall i organet kan likevel ikke bli enige om å avlyse et møte dersom 1/3 av medlemmene krever at det skal holdes et møte for å drøfte en konkret sak. Organet kan heller ikke selv avlyse et fastsatt møte når kommunestyret har vedtatt at organet skal møtes. På den annen side må lederen kunne avlyse et møte han eller hun selv har kalt inn til, for eksempel fordi det viser seg at det er ingen saker å drøfte.

Det er organets leder som har myndighet til å sette opp sakslisten til møtene, jf. kommuneloven § 32 nr. 2. Lederen kan dermed avgjøre om det i det hele tatt er saker å diskutere på et møte. Hvis organets leder mener at det ikke er noen saker som er klare til behandling i et møte fastsatt av organet selv, betyr det likevel ikke at lederen står fritt til å avlyse møtet på egen hånd. Det kan f.eks. være medlemmer som vil benytte retten til å stille spørsmål, eller har saker de ønsker å behandle etter reglene i § 34 nr. 1 andre punktum. Eventuell avlysning av slike møter må derfor vedtas av organet selv.

Lederens mulighet til ikke å sette saker opp sakslisten, gjelder imidlertid ikke saker som skal på sakslisten som følge av et krav fra 1/3 av medlemmene. Slike saker må på sakslisten selv om organets leder motsetter seg det, jf. prinsippet om møtefastsettelse i § 32 nr. 1, og møtet hvor saken er på sakslisten må derfor holdes.

Dersom det er sendt ut en innkalling med saker på sakslisten, må det være et flertallsvedtak for å utsette behandlingen av en sak på sakslisten, jf. § 34 nr. 1. Etter at lederen har sendt ut en innkalling med saksliste som inneholder saker til behandling, er det derfor ikke mulig avlyse dette møtet. Eventuell utsettelse av disse sakene skal behandles i et møte, jf. møteprinsippet i § 30 nr. 1.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Edvard Thorolf Aspelund
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Har rett til å spørre, men ikke til å få fullstendige svar

BERNT SVARER. Det kan ikke gjøre begrensninger i kommunestyremedlemmenes rett til å stille ordføreren spørsmål, forklarer Jan Fridthjof Bernt.

SPØRSMÅL:

Hvilke regler gjelder om interpellasjoner i kommunestyret. Hva kan det reises interpellasjon om, og hva er forholdet mellom interpellasjon og spørsmål?

SVAR: Kommuneloven kjenner ikke begrepet «interpellasjon», men mange kommuner benytter det i sitt reglement for kommunestyret. Dette er et lån fra Stortingets forretningsorden, som gir ulike regler om spørsmål fra stortingsrepresentanter til regjeringen eller et regjeringsmedlem – i form av spørsmål til skriftlig besvarelse, i muntlig spørretime eller i ordinær spørretime.

I kommuneloven av 1992 fastslås det bare i § 34 nr. 2, at «Ethvert medlem kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på saklisten. Denne bestemmelsen er videreført i kommuneloven 2018 § 11–2 siste avsnitt, og gjelder altså for alle folkevalgte organer.

Det er tale om en lovfestet rett for det enkelte kommunestyremedlem som det ikke kan gjøres innhogg i, verken i reglement eller ved vedtak. Det er således ikke hjemmel for å kreve at slike spørsmål skal ha en bestemt form eller et bestemt innhold, eller være innlevert en viss tid før det møtet blir satt fram i. Men det er bare en rett til å sette fram et spørsmål, ikke til å få fullstendige svar eller til å legge fram forslag til vedtak i tilknytning til spørsmålet. Spørsmålet rettes til ordfører eller utvalgsleder, og denne vil så gi et så fyldig og omfattende svar som hun kan eller finner grunn til, og så er det opp til kommunestyret eller utvalget å vurdere om det finner svaret tilfredsstillende, eller om det vil følge saken opp videre.

Utgangspunktet er da at det ikke skal åpnes for debatt eller treffes vedtak knyttet til spørsmålet hvis ikke det treffes særskilt vedtak om å sette saken på dagsordenen. Det kan det i utgangspunktet gjøres med alminnelig flertall når som helst i møtet, men det kan ikke treffes realitetsvedtak i saken hvis møteleder eller en tredel av medlemmene motsetter seg det, se § 34 nr. 1, andre setning. I praksis vil det derfor normalt i slike situasjoner bare treffes vedtak der man ber om at saken sette på saklisten i et kommende møte, eventuelt med anmodning om spørsmålet eller visse sider av det utredes til da.

Det kan gis ytterligere regler om spørsmål i reglement for de folkevalgte organene, se kommunelovens § 39 nr. 1, men disse kan altså ikke gjøre inngrep i retten til å stille spørsmål, verken i form av regler om plikt til å varsle dette innen en viss frist, eller regler om hva det kan spørres om. Det man kan gjøre, er å gi regler om en viss frist for å fremsette slike spørsmål hvis man ønsker at svaret skal være utredet og forberedt på forhånd, om tilleggsspørsmål eller replikk fra spørrerens side, og om mulighet for debatt om saken i forlengelsen av spørsmål og svar. Ikke noe av dette er noe spørre har krav på, så lenge det ikke er fastsatt i reglement, eller vedtatt konkret av organet.

FORUM FOR KONTROLLUTVALG I ROGALAND

Høstkonferansen 2018

Quality Hotel Residence, Sandnes

22. november 2018

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 12.10.18
Journalført: 18/315/Ha./opk
Arkivkode: 033

Forum for kontrollutvalg i Rogaland er et samarbeidsorgan for kontrollutvalgene i Rogaland. Formålet er å være en arena for utveksling av erfaringer og bidra til å fremme en positiv utvikling av kontroll og tilsyn gjennom kurs, opplæring og informasjon.

PROGRAM

- 10:00 **Velkommen**
Einar Roald Endresen – leder av arbeidsutvalget
- 10:05 **Innkjøp og kontrakter i kommunal sektor – forebygging og bekjemping av arbeidslivskriminalitet**
Helge Askildsen, Rådgiver – Økonomi/innkjøp, Stavanger kommune
- 10:45 Pause
- 11:00 **Innkjøp og kontrakter i kommunal sektor – forebygging og bekjemping av arbeidslivskriminalitet - fortsetter**
- 11:45 **Årsmøte 2018 – Forum for kontrollutvalg i Rogaland**
- 12:00 **Lunsj**
- 13:00 **Personvern / GDPR**
Helge Monsen, Advokatfullmektig/Manager, KPMG Law Advokatfirma AS
- 13:45 Pause
- 14:00 **Effektivitetsbarometeret**
Rune Haukaas, Konstituert revisjonsdirektør og Christian Jerejian Friestad, Fagansvarlig forvaltningsrevisjon - Rogaland Revisjon IKS
- 14:45 **Avslutning**

Pris **kr 900.-** pr. person

Indemnist 9 nov. til sekretariat

Påmelding innen **12. november** ved å sende e-post til mette.iensen.moen@rogfk.no med navn, verv/funksjon, kommune/firma og mailadresse. Kontrollutvalgsmedlemmer som oppgir mailadresse vil få årsmøtesakene tilsendt via e-post før konferansen.

VELKOMMEN!

For forum for kontrollutvalg i Rogaland
Kontroll- og kvalitetsutvalgets sekretariat,
Rogaland fylkeskommune